

Príprava kalibračných štandardov pre stanovenie povrchovej úpravy pozinkovaných plechov metódou ED XRFA

**RNDr. Jozef Rigas, CSc.
Laboratórium Studenej valcovne
U. S. Steel Košice – Labortest s.r.o.**

Finálna úprava pozinkovaných plechov

- pasivácia – zlepšenie koróznej odolnosti
- chemická úprava – zlepšenie priľnavosti lakoplastovej vrstvy
- mikrofosfátovanie – zlepšenie lisovateľnosti

ED XRFA
SHIMADZU
Rayny EDX 720

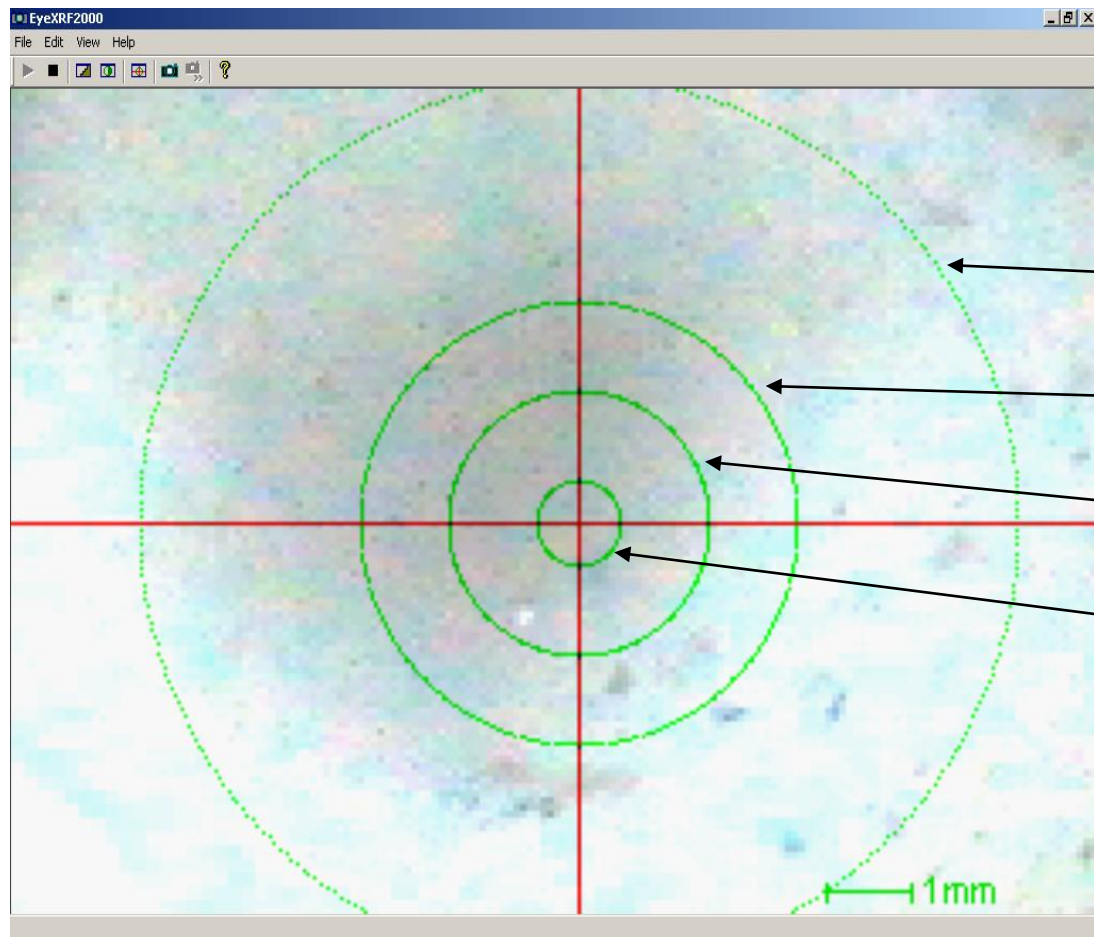

- pasivácia pozinkovaných plechov
  - anorganické soli Cr^{3+} v zriedenej kyseline fosforečnej
- chemická úprava plechov pred lakoplastovaním
  - roztok $\text{Cr}_2(\text{CrO}_4)_3$ a CrO_3
- metóda **fundamentálnych parametrov**
  - bezštandardová metóda – využíva knižnicu rozsiahlych fyzikálnych dát a výkon výpočtovej techniky pre výpočet výslednej hodnoty

- pasivácia – zmesi Cr + Ti, Cr + Zn, prítomnosť organického polyméru
- chemická úprava – náhrada Cr⁶⁺ titanom
- mikrofosfatácia – zmesi fosfátov Zn, Mn, Ni
- kalibrácia pomocou štandardov
  - naparenie definovanej vrstvy stanovovaného prvku na pozinkovaný plech
  - nanesenie definovaného množstva pasivačného roztoku na definovanú plochu

Zorné pole kamery

10 mm

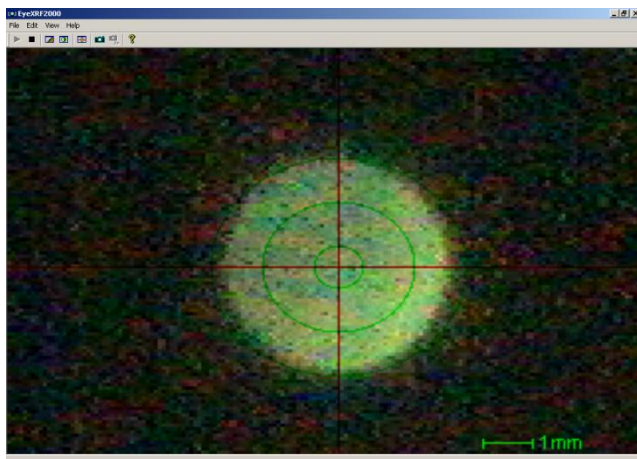
5 mm

3 mm

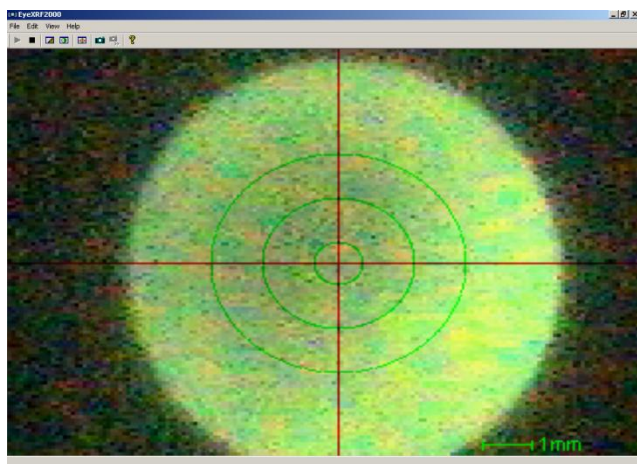
1 mm

priemer (mm)	plocha (mm ²)	relatívny tok žiarenia
1	0,79	1,000
3	7,07	0,949
5	19,6	0,639
10	78,5	0,270

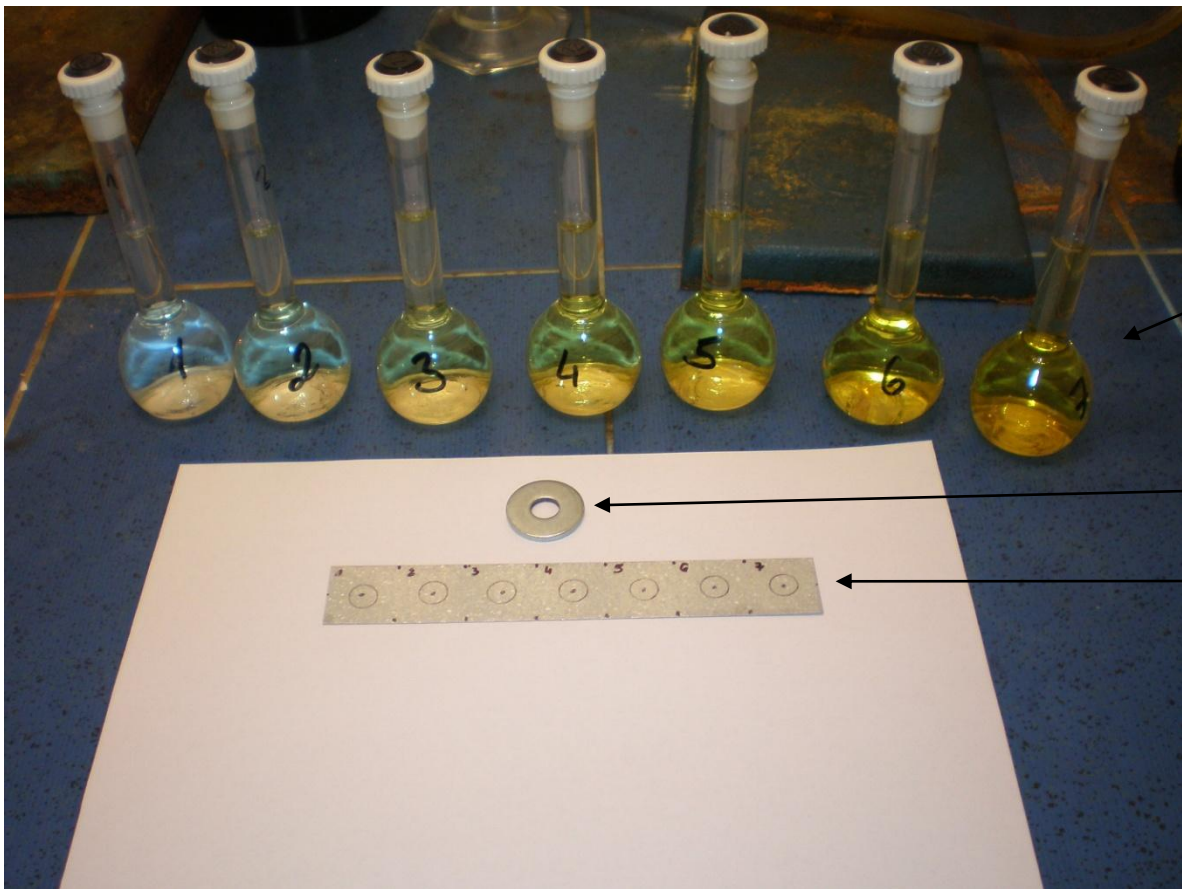

Zobrazenie ožarovanej plochy
priemer 5 mm

priemer 10 mm

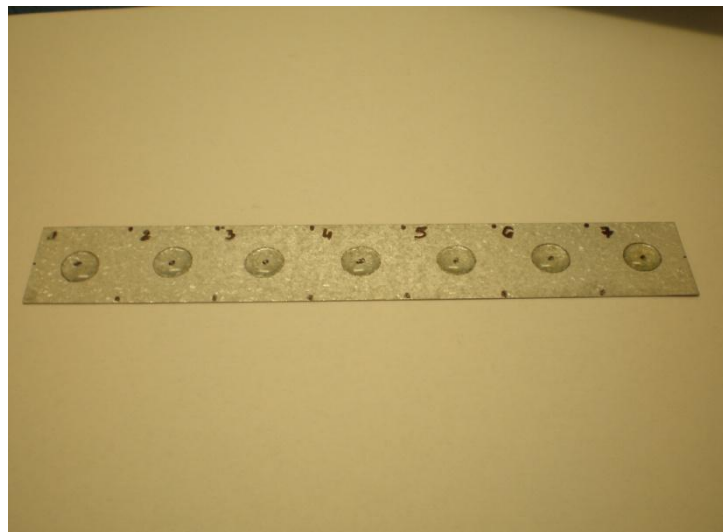
kalibračné roztoky

šablóna

pozinkovaný plech

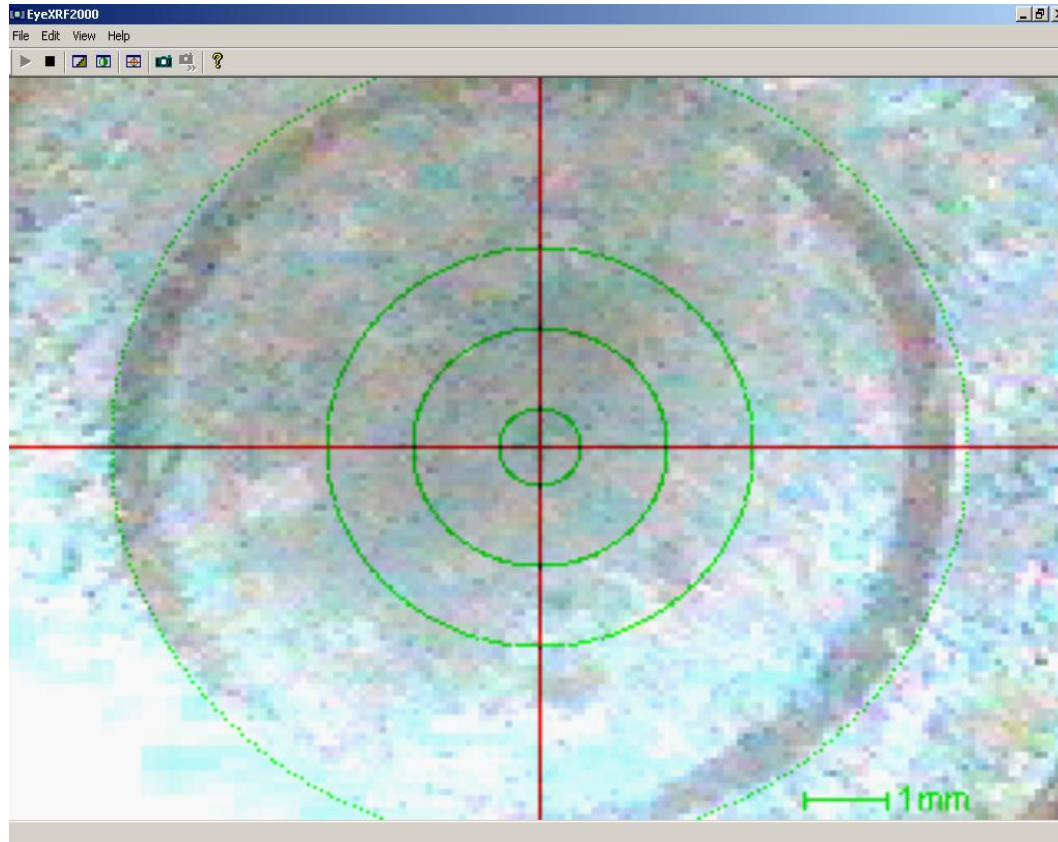

nanesené roztoky

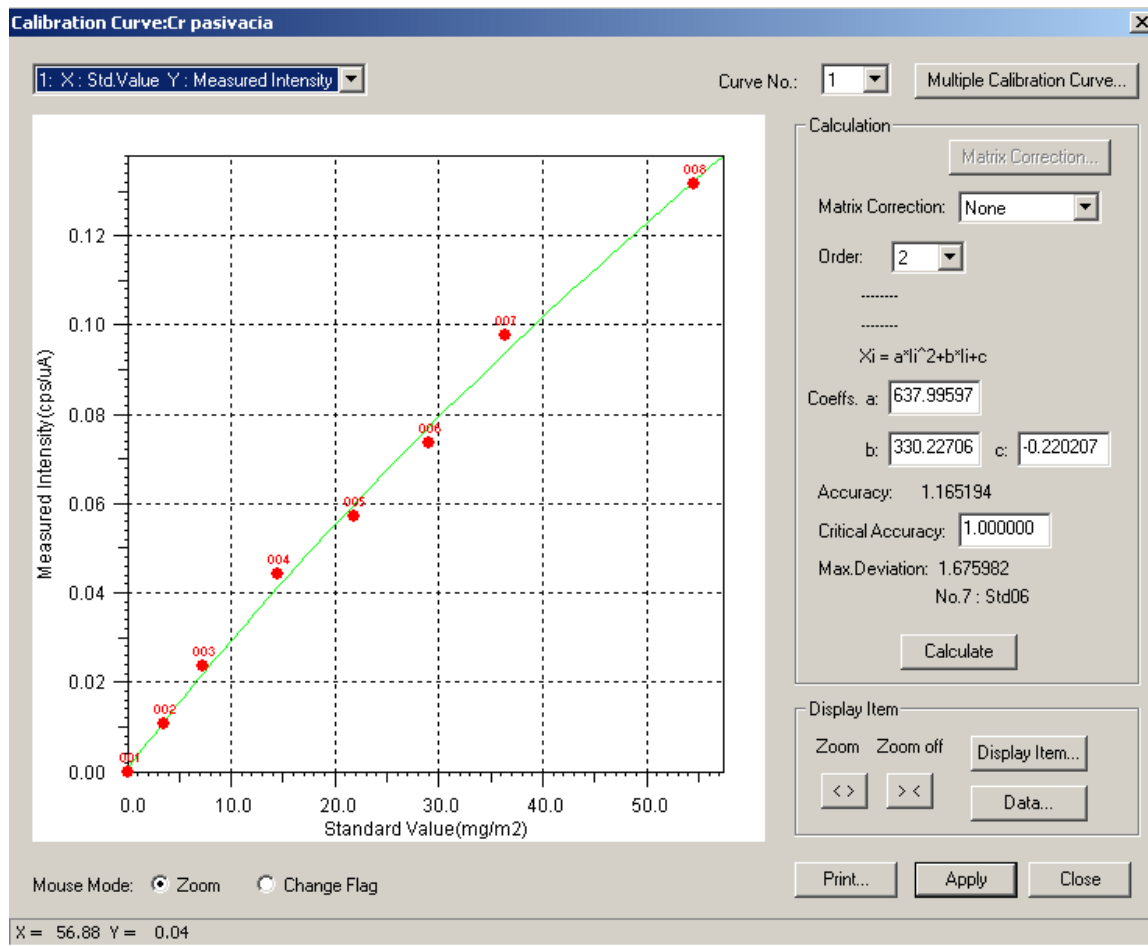

po vysušení

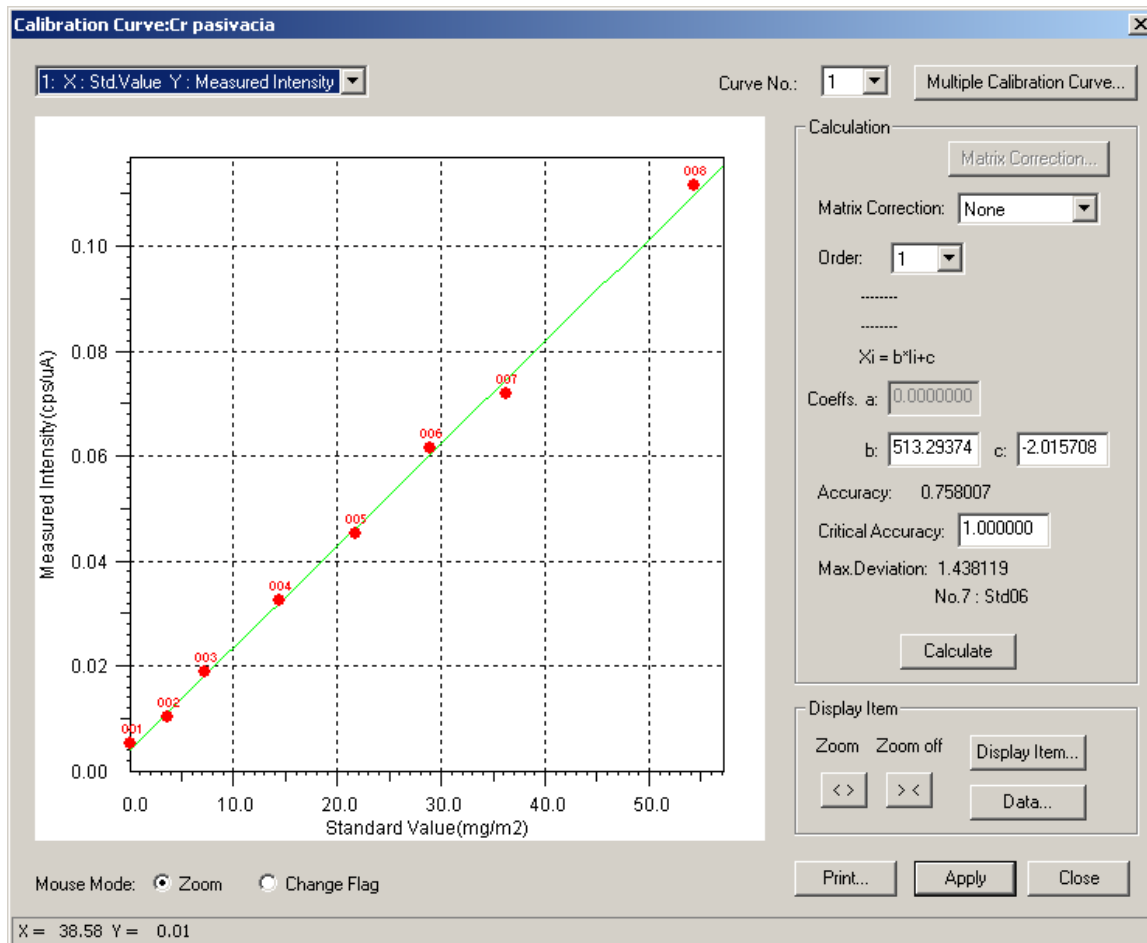
vzorka v kamere

pasivacia PZ plechov
chrómom

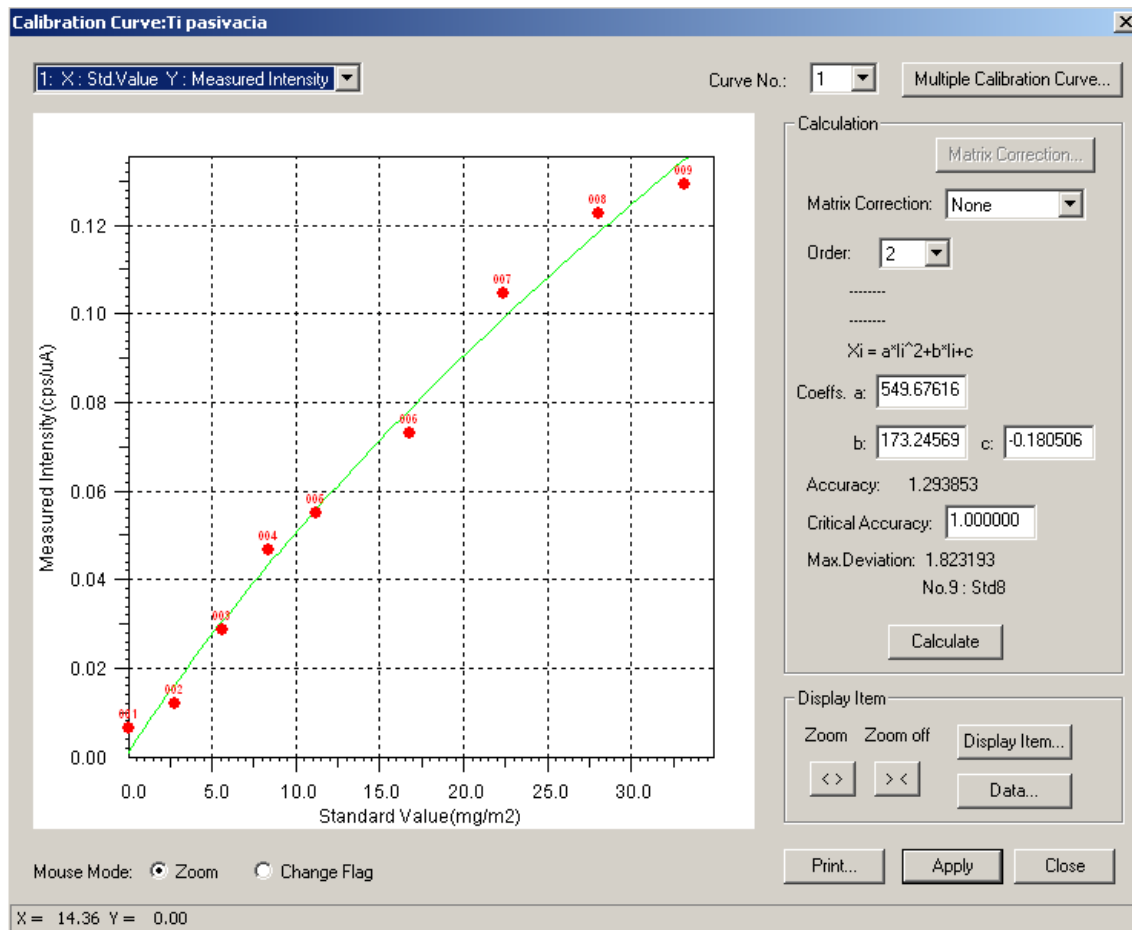

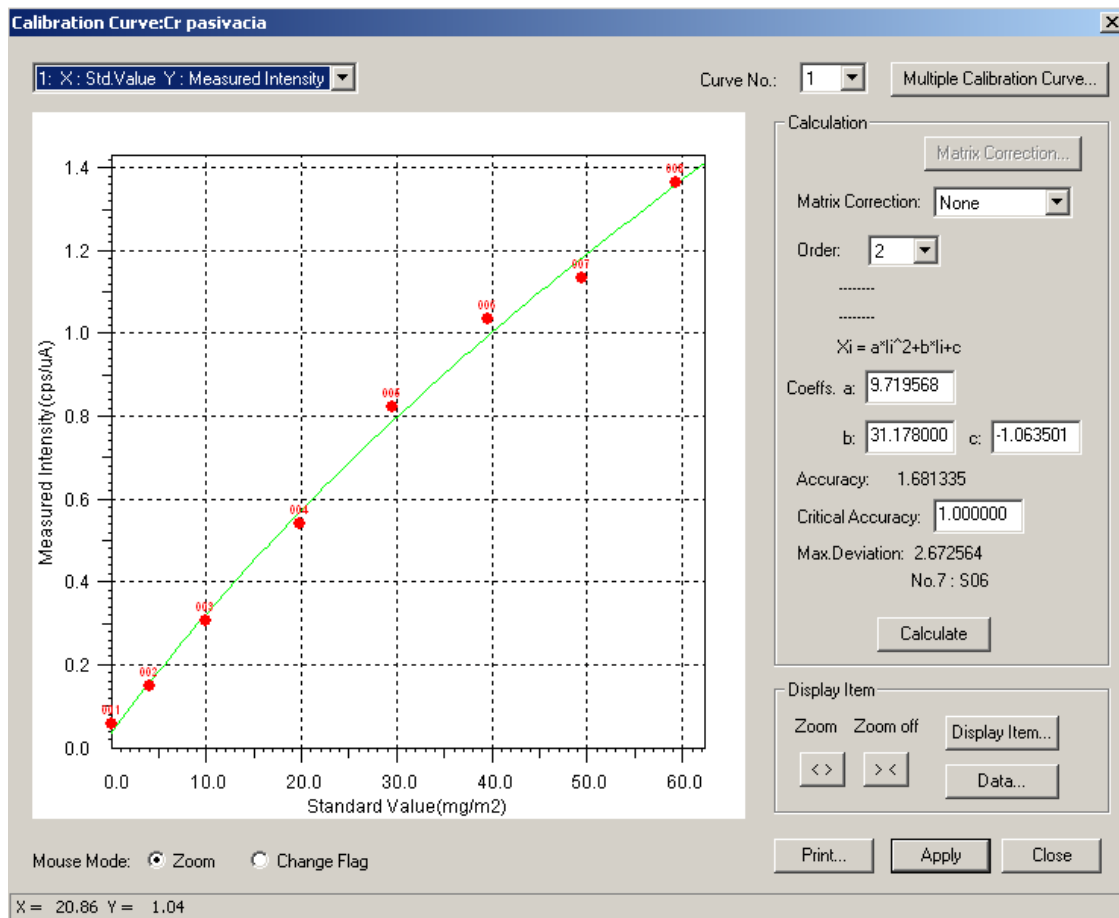
úprava povrchu plechu pre LPL na báze Cr

úprava povrchu plechu pre LPL na báze Ti

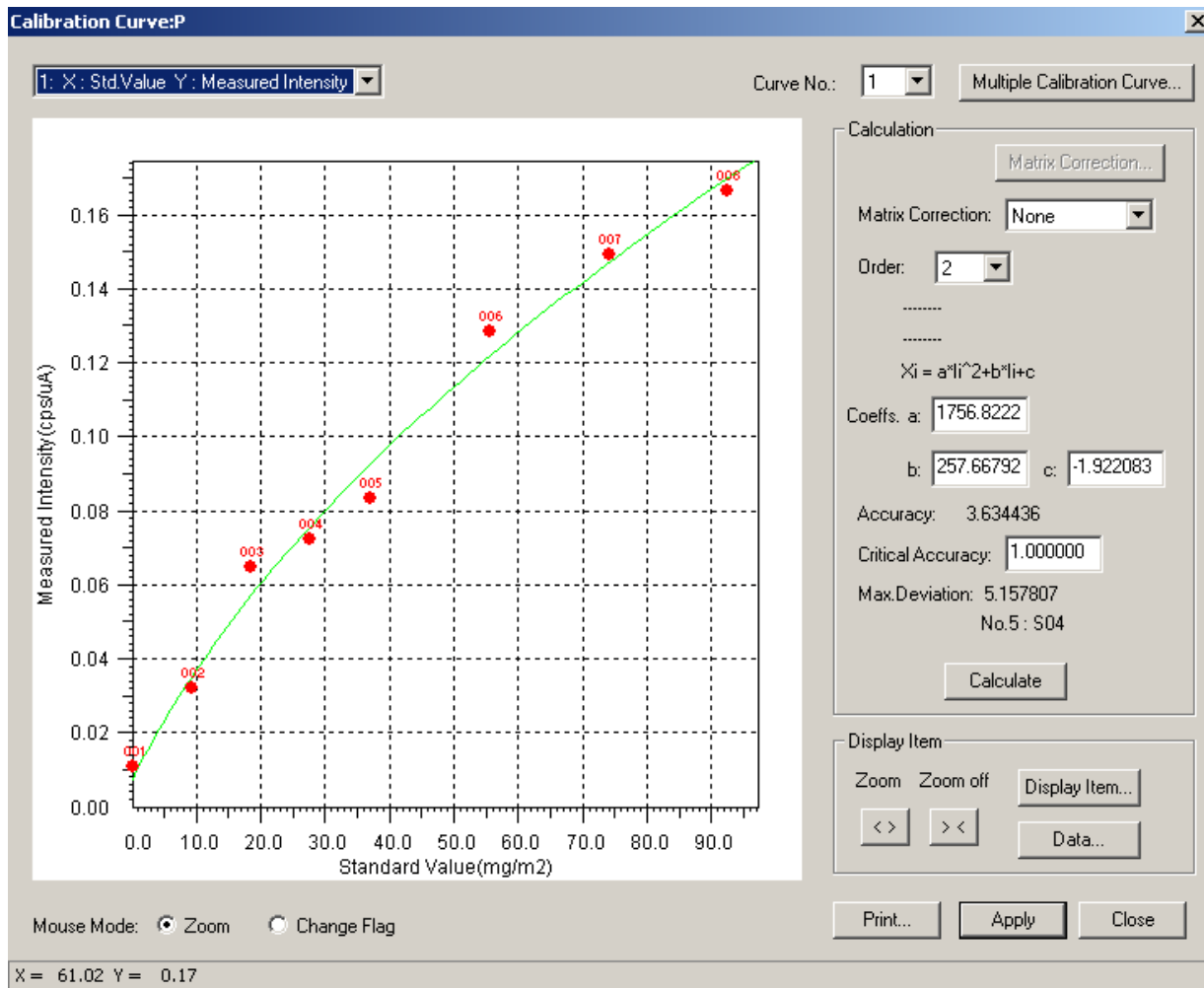

pasivacia PZ plechov
chrómom a TOC

uprava povrchu
PZ plechu
mikrofosfátováním

Ďakujem za pozornosť